

แนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียนเทศบาล 6

นครเชียงราย

The Guidelines for New Normal Learning Management of Chiang Rai Municipality School 6

วันที่รับบทความ: 9 เม.ย. 66

วันที่แก้ไขบทความ: 7 ธ.ค. 66

วันที่ตอบรับ: 28 ธ.ค. 66

นวนันท์ สิทธิวงศ์¹

Nawanun Shitiwong¹

พูนชัย ยาวีราช²

Phoonchai Yawirach²

สมเกียรติ ตุ่นแก้ว³

Somkiet Tunkaew³

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านดู่(สหราษฎร์พัฒนาการ) เพื่อศึกษาปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และนำเสนอกลยุทธ์การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้ให้ข้อมูล ผู้บริหาร ครู และตัวแทน ผู้ปกครอง 62 คน ศึกษาปัจจัยสำคัญ ผู้บริหาร ครู 51 คน การกำหนดกลยุทธ์ 10 คน กลุ่มนโยบาย 2 คน นักวิชาการ 2 คน ผู้ปฏิบัติการ 6 คน เครื่องมือ ได้แก่ แบบสอบถาม

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (2565)

¹ Master of Education (Educational Administration) Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University. (2022)

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก)

² Assistant Professor in Master of Education (Educational Administration) Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University. (Advisor).

³ อาจารย์ ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม)

³ Lecturer in Master of Education (Educational Administration) Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University. (Co Advisor).

แบบบันทึกการระดมสมอง และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูล ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์เนื้อหา และค่าดัชนี $PNI_{Modified}$

ผลการศึกษา สภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ครูที่ปรึกษาหรือครูแนะแนวบันทึกการแก้ไขปัญหา และติดตามนักเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำผลมาวางแผนปรับปรุงพัฒนา

ปัจจัยสำคัญที่ส่งผล พบว่าปัจจัยที่ส่งเสริม คือ ด้านบุคลากร และด้านการบริหารจัดการ ปัจจัยที่เป็นอุปสรรค คือ ด้านประสิทธิภาพทางการเงิน และด้านวัสดุทรัพยากร

กลยุทธ์การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์ที่ 1 การส่งเสริมการดำเนินงานด้านการป้องกันและการแก้ปัญหานักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ มี 1 แผนงาน 1 โครงการ 6 กิจกรรม กลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมการคัดกรองนักเรียนให้มีคุณภาพเพื่อการจัดกลุ่มและพัฒนานักเรียนอย่างเหมาะสม มี 1 แผนงาน 1 โครงการ 4 กิจกรรม กลยุทธ์ที่ 3 การส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพ มี 1 แผนงาน 3 โครงการ 5 กิจกรรม กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานที่เป็นระบบและต่อเนื่อง มี 1 แผนงาน 1 โครงการ 2 กิจกรรม

คำสำคัญ : กลยุทธ์ การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

Abstract

The objectives of this study were to study the needs and requirements for managing the student support system, to study the important factors affecting the condition of the student care and support system, and to propose the student care and support system management strategy. The populations of current and desirable conditions were school administrators, teachers, student representatives and 62 parent representatives. The informants of important factors studying were administrators and 51 teachers. The informants for

formulation the management strategies of the student care system consisted of 10 people, 2 policy staff, 2 academic staff, and 6 operational staff. The tools used in the study were questionnaires, brainstorming records, and group conversation recordings The data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, contents analysis, and (index : $PNI_{Modified}$)

Needs of the management of the student care and support system of Ban Doo (Saharat Phatthanakan) School: the index value of the highest necessity is that the advisor or guidance teacher records the problem solving continuously follows up the students to bring the results to plan for improvement.

The important factors that support are personnel factors, and management factors. The major factors that hindered the management of the student support system were the financial efficiency factor, and material resources factors.

Strategies for managing the student care and support system consisted of 4 strategies: Strategy 1 Promoting effective prevention and solving student problems, 1 work plan, 1 project, 6 activities Strategy 2, promoting quality student screening for grouping and developing students appropriately, comprising 1 plan 1 project 4 activities Strategy 3 Promotion and development of quality students 1 plan 3 projects 5 activities. Strategy 4 The development of supervision, monitoring and evaluating the systematic and continuous performance of the student care and support system, 1 work plan 1 project 2 activities

Keywords: Strategy, Managing the Student Support System

บทนำ

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานช่วยเหลือนักเรียน อย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานโดยมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการ

สถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร และคณะครู มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน ตามมาตรฐานคุณภาพ มีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2552, น. 13) กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระทรวงสาธารณสุข กรมสุขภาพจิต ได้ร่วมกันพัฒนาคุณภาพนักเรียน โดยมีแนวทางในการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม ทั้งผู้บริหาร โรงเรียน ครู ผู้ปกครองนักเรียน ประสานสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน ชุมชนและผู้ชำนาญการในสาขาต่าง ๆ เพื่อให้มีการส่งต่อ และแก้ไข ส่งเสริม พัฒนานักเรียนและเยาวชนในรูปแบบสหวิทยาการ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีจุดเน้นให้นักเรียนมีทักษะชีวิตในสถานการณ์และภัยพิบัติต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการดูแล กลุ่มครองป้องกันอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง และยั่งยืน

โรงเรียนบ้านดู่(สหราษฎร์พัฒนาการ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2565 นักเรียนทั้งสิ้น 773 คน ข้าราชการครู 60 คน จากการวิเคราะห์สภาพความต้องการพื้นฐานของโรงเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านปริมาณและคุณภาพบุคลากร ทำให้พบจุดแข็งที่ควรสนับสนุนส่งเสริมคือ บุคลากรทุกคนมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี และมีอายุการทำงาน 20 ปีขึ้นไปเป็นส่วนใหญ่ ทำให้คุณภาพการเรียนการสอนมีคุณภาพ จุดอ่อนของโรงเรียนที่สำคัญ คือ นักเรียนของโรงเรียนบ้านดู่(สหราษฎร์พัฒนาการ) ส่วนใหญ่ประสบปัญหาบิดามารดาหย่าร้างกัน บิดามารดาเสียชีวิต และสืบเนื่องจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้กระทบกับการเรียนรู้ของนักเรียน นักเรียนบางส่วนเกิดภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ ในส่วนของครูยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างแท้จริง ประกอบกับมีการกิจด้านการสอนและงานพิเศษที่ได้รับมอบหมายมากเกินไป ทำให้กลยุทธ์การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และข้อมูลจากฝ่ายปกครองนักเรียนที่ผ่านมา พบว่า ปีการศึกษา 2564 มีนักเรียนปฏิบัติตนฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนจำนวน 75 คน จำเป็นที่จะต้องได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน (โรงเรียนบ้านดู่(สหราษฎร์พัฒนาการ)โครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน, 2564, น.6)

จากความสำคัญและสภาพปัญหาดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การดำเนินงานกลยุทธ์การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของชาดการประเมินผลการดำเนินงานจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญ ที่จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องให้เป็นระบบ ผู้วิจัยซึ่งปัจจุบันมีหน้าที่รับผิดชอบเป็นครูที่ปรึกษา เป็นครูผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน จึงมีความสนใจที่จะศึกษากลยุทธ์การบริหารจัดการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ้านคู(สหราษฎร์พัฒนาการ) เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา กลยุทธ์การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนรวมทั้งสามารถนำไปใช้แก้ไขปัญหาดังกล่าว ในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านคู(สหราษฎร์พัฒนาการ)
2. เพื่อศึกษาปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อสภาพการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านคู(สหราษฎร์พัฒนาการ)
3. เพื่อนำเสนอกลยุทธ์การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านคู(สหราษฎร์พัฒนาการ)

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ด้านความรู้
 - 1.1 ทราบถึงความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านคู(สหราษฎร์พัฒนาการ)
 - 1.2 ทราบถึงปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนบ้านคู(สหราษฎร์พัฒนาการ)

1.3 ทราบถึงกลยุทธ์การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
โรงเรียนบ้านดู่(สหราษฎร์พัฒนาการ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย
เขต 1

2. ด้านการนำไปใช้

2.1 ครูโรงเรียนบ้านดู่(สหราษฎร์พัฒนาการ) นำผลการศึกษาใช้เป็น
แนวทางในการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน

2.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานต้นสังกัด สามารถนำผลการศึกษา
วางแผนการพัฒนา กลยุทธ์การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีความ
เหมาะสม ตลอดจนสามารถกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาองค์กร พัฒนาศักยภาพของ
ผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยได้อาศัยหลักการของสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในกระบวนการดำเนินงานของระบบการดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนที่มี 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมนักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญห และ
5) การส่งต่อ และ หลักบริหารงานวงจรคุณภาพ Deming (PDCA) มีการดำเนินงาน
4 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การวางแผน (Plan : P) 2) การปฏิบัติตามแผน (Do : D)
3) การตรวจสอบ (Check : C) และ 4) การปรับปรุงแก้ไข (Act : A)

1.2 ขอบเขตด้านประชากร ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการ
ศึกษา ผู้ปกครอง โรงเรียนบ้านดู่(สหราษฎร์พัฒนาการ) ปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2565
ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวนทั้งสิ้น 62 คน

2. ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากร (Man : M1) ด้านการเงิน (Money : M2) ด้านวัสดุทรัพยากร (Material : M3) และ ด้านการบริหารจัดการ (Management : M4)

2.2 ขอบเขตด้านประชากร

ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนบ้านคู่ (สหราษฎร์พัฒนาการ) ปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2565 จำนวนทั้งสิ้น 51 คน

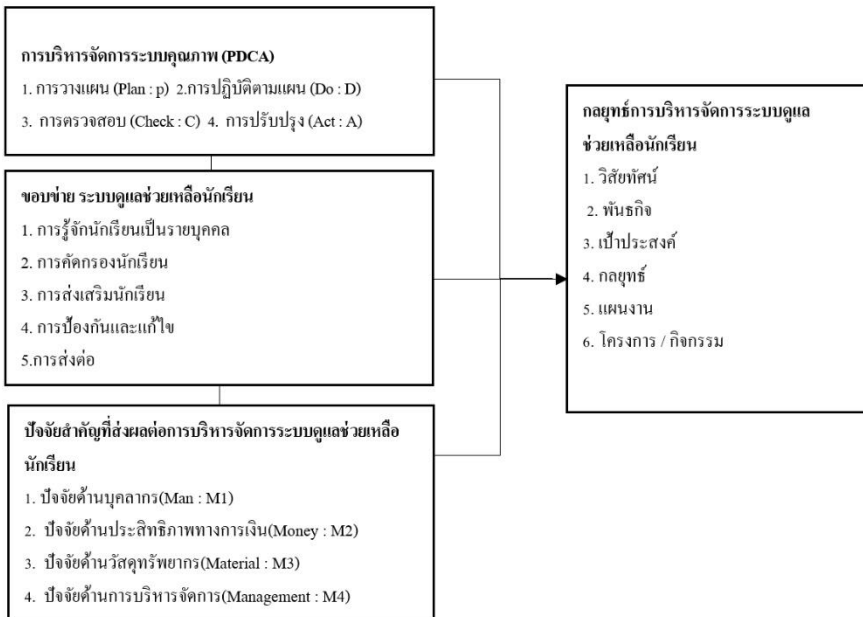
3. กลยุทธ์การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านคู่ (สหราษฎร์พัฒนาการ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา กลยุทธ์การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในกระบวนการจัดทำกลยุทธ์มีองค์ประกอบ 1. วิสัยทัศน์ 2. พันธกิจ 3. เป้าประสงค์ 4. กลยุทธ์ 5. แผนงาน 6. โครงการ กิจกรรม

3.2 ขอบเขตด้านประชากร กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 และ โรงเรียนบ้านคู่(สหราษฎร์พัฒนาการ) ปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2565 จำนวน 10 คน

กรอบแนวคิด

ผู้วิจัยได้ศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน 5 ด้าน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อ ร่วมกับการศึกษาปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านคู่(สหราษฎร์พัฒนาการ) โดยวิเคราะห์ทรัพยากรการบริหารจัดการพื้นฐาน 4M's ในการศึกษาปัจจัยสนับสนุนและปัจจัยอุปสรรค นำมากำหนดกลยุทธ์การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้หลักบริหารงานวงจร Deming (PDCA) ตามกรอบแนวคิดการวิจัย ต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การบริหารจัดการระบบคุณภาพ PDCA Deming, 1986, p. 52) ปรีทรรศน์ พันธบุรุษรงค์(2545,น.53-54)และนักวิชาการหลายท่าน ได้กล่าวถึง กระบวนการคุณภาพ PDCA สรุปได้ว่ามี 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1. การวางแผน (Plan : P) 2. การปฏิบัติ (Do : D) 3. ตรวจสอบ (Check : C) 4. การแก้ไขปัญหา (Action : A)

ขอบข่ายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552, น. 17-20) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559, น. 14-17) ฤทธิธิชัย ภู่อางค์ (2563, น. 27) ได้กล่าวถึง ขอบข่ายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สรุปได้ว่ามี 5 ด้าน ดังนี้ 1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2. การคัดกรองนักเรียน 3. การส่งเสริมและพัฒนา 4. การป้องกันและแก้ไขปัญา 5. การส่งต่อ

ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน กระทรวงศึกษาธิการ (2547, น. 9) จันทรานี สงวนนาม (2545, น. 121) บัญญัติ ยานะ (2558, น. 28) ได้กล่าวถึง ปัจจัยทางการบริหารโดยทั่วไป สรุปได้ว่า ทรัพยากรทางการบริหาร 4 อย่าง ที่เรียกว่า 4M's ประกอบด้วย 1. บุคลากร (Man) 2. เงิน (Money) 3. วัสดุและอุปกรณ์ (Material) 4. การบริหารจัดการ (Management)

กลยุทธ์การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นภาพร แสงนิล (2561, น. 80) ประทีป ทับโตน (2563, น. 21) แคนไพร สิมาคม (2564, น. 74-75) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของกลยุทธ์ สรุปได้ว่ากลยุทธ์มีองค์ประกอบที่สำคัญคือ 1. วิสัยทัศน์ 2. พันธกิจ 3. เป้าประสงค์ 4. ประเด็นกลยุทธ์ 5. แผนงาน 6. โครงการ กิจกรรม

ระเบียบวิธีการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านคู(สหราษฎร์พัฒนาการ)

ประชากร/แหล่งข้อมูลในการศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านคู(สหราษฎร์พัฒนาการ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2565 จำนวนทั้งสิ้น 62 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จากการประเมินความเหมาะสมรายบุคคล โดยกำหนดคุณสมบัติ ประกอบด้วย กลุ่มที่ 1 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหาร การศึกษา การศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป และมีประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษา ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 3 คน กลุ่มที่ 2 ครูที่ปรึกษาและครูประจำสายชั้น ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา มีประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียน ไม่น้อยกว่า 1 ปี จำนวน 48 คน กลุ่มที่ 3 ผู้ปกครองที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา จำนวน 11 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา แบบสอบถาม สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านคู(สหราษฎร์พัฒนาการ) จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) ประกอบด้วย เพศ ตำแหน่งของ

ผู้ตอบแบบสอบถาม ระยะเวลาที่อยู่ในสถานศึกษา/ระยะเวลาที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ได้แก่ ปฏิบัติมาก ที่สุด ปฏิบัติ มาก ปฏิบัติปานกลาง ปฏิบัติน้อย และปฏิบัติน้อยที่สุด ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามประเภทปลายเปิด (Open-Ended)

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียน รายงานผลการดำเนินงานตามโครงการระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน โรงเรียนบ้านดู่(สหราษฎร์พัฒนาการ) เพื่อวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของโรงเรียน ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างให้ครบตามจำนวนที่กำหนด บันทึกผลการตอบแบบสอบถามลงในคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลแบบสอบถาม มาตรวจสอบความสมบูรณ์ จัดระเบียบข้อมูล วิเคราะห์ ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ และรวบรวมข้อมูล แบบสำรวจเพื่อวิเคราะห์ทางสถิติ ดังนี้ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) ประกอบด้วย ตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้วยการหาค่าสถิติพื้นฐานได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีลักษณะเป็นแบบสอบถามประเภท ปลายเปิด (Open-Ended) วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) นำเสนอในรูปแบบความเรียง

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อสภาพการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านดู่(สหราษฎร์พัฒนาการ)

แหล่งข้อมูล/ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนบ้านดู่(สหราษฎร์พัฒนาการ) ปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2565 จำนวนทั้งสิ้น 51 คน

ประกอบด้วยผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 2 คน ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา จำนวน 48 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนนี้ คือ แบบบันทึกการประชุม ระดมสมอง (Brainstorming)

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการประชุมระดมสมอง (Brainstorming)

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์เนื้อหาสำคัญ และ วิเคราะห์เนื้อหาเชิงเหตุและผล (Cause and effect) และสรุปเนื้อหาเชิงบรรยาย (Content Analysis) โดยการวิเคราะห์เนื้อหาและนำเสนอ รูปแบบความเรียง

ขั้นตอนที่ 3 การนำเสนอกลยุทธ์การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนบ้านคู(สหราษฎร์พัฒนาการ)

แหล่งข้อมูล/ประชากรในการดำเนินการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ให้ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และโรงเรียนบ้านคู(สหราษฎร์พัฒนาการ) ปฏิบัติหน้าที่ ในปีการศึกษา 2565 จำนวนทั้งสิ้น 10 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วย กลุ่มนโยบาย จำนวน 2 คน ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษาของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา การศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป และมีประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษา ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน กลุ่มวิชาการ จำนวน 2 คน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา การศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป และมีประสบการณ์เกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน กลุ่มปฏิบัติการ จำนวน 6 คน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์เกี่ยวกับ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนบ้านคู(สหราษฎร์พัฒนาการ) เป็น ระยะเวลา 1 ปีขึ้นไป

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนนี้ คือ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนัดหมายวันเวลา สถานที่ในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จัดส่งเอกสารข้อมูล จากแบบสอบถามในการดำเนินงานระบบ

ดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ผู้ทรงคุณวุฒิก่อนไปสนทนากลุ่ม โดยทำความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการศึกษา การอธิบายประเด็นในการสนทนาให้มีความเข้าใจตรงกัน บันทึกลงในเครื่องมือและสรุปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยนำ วิเคราะห์ข้อมูลเนื้อหาที่ได้จากแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) นำเสนอเป็นกลยุทธ์ ตามกระบวนการบริหารด้วยวงจรคุณภาพ PDCA ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ การกำหนดแผนงาน โครงการและกิจกรรมในการดำเนินการให้ไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียนบ้านคู(สหราษฎร์พัฒนาการ)

ผลการวิจัย

จากการศึกษากลยุทธ์การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านคู(สหราษฎร์พัฒนาการ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 สรุปผลได้ดังนี้

1. ความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านคู(สหราษฎร์พัฒนาการ) ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ด้านที่ 1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านคู(สหราษฎร์พัฒนาการ) ค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายการ ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index: PNI) ที่สูงที่สุดในแต่ละด้าน เป็นดังนี้

รายการ	ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index: PNI) ที่สูงที่สุดในแต่ละด้าน
ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	ครูที่ปรึกษารายงานผลการดำเนินงานผลการตรวจสอบติดตาม และประเมินผลต่อหัวหน้างานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและผู้บริหารสถานศึกษา

รายการ	ลำดับนี้ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index: PNI) ที่สูงที่สุดในแต่ละด้าน
ด้านการคัดกรองนักเรียน	คณะกรรมการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนำผลการวิเคราะห์จากการติดตามตรวจสอบ มาวางแผนทางเพื่อปรับปรุง แก้ไขงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียนอย่างเป็นรูปธรรม
ด้านการส่งเสริมนักเรียน	ครูที่ปรึกษาหรือครูแนะแนว ร่วมมือผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ในการนิเทศ ติดตามการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ
ด้านการป้องกัน และแก้ไข ปัญหา	ครูที่ปรึกษาหรือครูแนะแนวนำทีมการแก้ไขปัญหา และติดตามนักเรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อนำผลมาวางแผนปรับปรุงพัฒนา
ด้านการส่งต่อ	ครูที่ปรึกษาหรือครูแนะแนวและผู้ปกครองร่วมกัน ตรวจสอบ ติดตามการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งต่อนักเรียน

2. ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อสภาพการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านคู(สหราษฎร์พัฒนาการ) ปัจจัยสำคัญที่สนับสนุน ได้แก่ ปัจจัยด้านบุคลากร (Man : M1) ครูมีความรู้ความเข้าใจ มีความมุ่งมั่นตั้งใจ ครูมีปริมาณเพียงพอ และมีส่วนร่วมในการวางแผน ส่งเสริมนักเรียน จัดกิจกรรมคัดกรอง การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อในภาพรวมทั้งโรงเรียน ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ (Management : M4) มีแผนปฏิบัติการ การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามต้องการ มีระบบการบริหารจัดการที่ดี ช่วยเหลือนักเรียนได้เหมาะสมตามความต้องการ อย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจัยสำคัญที่เป็นอุปสรรค ได้แก่ ปัจจัยด้านประสิทธิภาพทางการเงิน (Money : M2) การเบิกจ่ายงบประมาณ ต้องดำเนินการตามขั้นตอนและระเบียบการเบิกจ่าย การใช้จ่ายบางประเภทไม่สามารถเบิกจ่ายได้ อาจเป็นค่าใช้จ่ายที่ไม่สามารถเรียกเก็บใบเสร็จรับเงิน หรือ

ใบสำคัญรับเงินได้ ทำให้ไม่สามารถเบิกจ่ายได้ตามที่ควรจะเป็น ปัจจัยด้านวัสดุทรัพยากร (Material : M3 สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ จะต้องมีการปรับเปลี่ยนให้ทันสมัยและเป็นปัจจุบัน อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งาน ซึ่งการดำเนินการส่วนนี้ยังไม่พร้อมเท่าที่ควร

3. กลยุทธ์การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์ที่ 1 การส่งเสริมการดำเนินงานด้านการป้องกันและการแก้ไขปัญหา นักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 1 แผนงาน 1 โครงการ 6 กิจกรรม กลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมการคัดกรองนักเรียน ให้มีคุณภาพเพื่อการจัดกลุ่มและพัฒนานักเรียนอย่างเหมาะสม ประกอบด้วย 1 แผนงาน 1 โครงการ 4 กิจกรรม กลยุทธ์ที่ 3 การส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพ ประกอบด้วย 1 แผนงาน 3 โครงการ 5 กิจกรรม กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เป็นระบบและต่อเนื่อง ประกอบด้วย 1 แผนงาน 1 โครงการ 2 กิจกรรม

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านคู(สหราษฎร์พัฒนาการ) พบว่า

ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา รายการที่มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ครูที่ปรึกษาหรือครูแนะแนวบันทึกการแก้ไขปัญหาและติดตามนักเรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อนำผลมาวางแผนปรับปรุงพัฒนา (C) ทั้งนี้ เป็นเพราะครูที่ให้คำปรึกษา มีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับประภาวรินทร์ วิเชียรสรรค์ (2565, น. 165) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนของกลุ่มโรงเรียนเจดีย์หลวง-ท่าก้อ อำเภอมะสรวย จังหวัดเชียงราย ที่พบว่า ปัจจัยสำคัญที่สนับสนุน คือ ครูที่ปรึกษาให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นเพื่อผ่อนคลายปัญหาให้ลดน้อยลงให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีงามหรือพึงประสงค์ และมีการประสานความกับผู้ปกครองในการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา

ด้านการคัดกรองนักเรียน รายการที่มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ คณะกรรมการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนำผลการวิเคราะห์จากการติดตามตรวจสอบ มาวางแผนทางเพื่อการปรับปรุงแก้ไขงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียนอย่างเป็นรูปธรรม (A) ทั้งนี้เป็นเพราะการดำเนินการคัดกรองนักเรียนมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ กำหนดเกณฑ์การคัดกรองอย่างชัดเจน และดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ ในระหว่างดำเนินการ มีการติดตามตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง มีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับ วิราภรณ์ บุตรพรม (2560, น.109-112) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ที่พบว่า การเยี่ยมบ้านนักเรียน เป็นกระบวนการสำคัญที่ทำให้ครูได้ทราบข้อมูลโดยตรงจากผู้ปกครองนักเรียน

2. ผลการศึกษาปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านคู(สหราษฎร์พัฒนาการ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 พบว่า

ปัจจัยที่สนับสนุนต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านคู(สหราษฎร์พัฒนาการ) ได้แก่ ปัจจัยด้านบุคลากร และด้านการบริหารจัดการ ที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้บริหารและครูให้ความสำคัญในการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยพัฒนาความรู้ความเข้าใจให้กับครูทุกคน มีวางแผน การดำเนินการติดตามตรวจสอบต่อเนื่อง จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมตามโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูมีความสามารถจัดการระบบการคัดกรองในระดับชั้นที่ตนรับผิดชอบได้ดี สอดคล้องกับ เทิดศักดิ์ ชะยอง (2562, น. 68) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านคอยคำ อำเภอสอด จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้กระบวนการบริหารงานวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง ที่พบว่า แนวทางการบริหารจัดการด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การวางแผน (Plan : P) ควรประชุมวางแผน การปฏิบัติงานในขั้นตอนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษาอย่างเป็นระบบ จากการเยี่ยมบ้าน การดำเนินการตามแผนที่วางไว้ (Do : D) ควรดำเนินการตามแผนและเยี่ยมบ้านนักเรียนทุกภาคเรียนละ 2 ครั้ง

ติดตามนักเรียน การตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผน (Check : C) ควรตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผน สรุปรงานตามรายงานตลอดเวลา มีเอกสาร หลักฐานประกอบ นำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนา (Act : A) ควรนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุนและช่วยเหลือผู้เรียนตามความเล็งปัญหาที่พบเป็นรายบุคคล

ปัจจัยสำคัญที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านคู(สหราษฎร์พัฒนาการ) ได้แก่ ปัจจัยด้านประสิทธิภาพทางการเงินและด้านวัสดุทรัพยากร ที่เป็นเช่นนี้เพราะการเบิกจ่ายงบประมาณ ต้องดำเนินการตามขั้นตอนและระเบียบการเบิกจ่าย เป็นค่าใช้จ่ายที่ไม่สามารถเรียกเก็บใบเสร็จรับเงินขาดความยืดหยุ่นและคล่องตัว มีข้อจำกัดในการดำเนินการ สอดคล้องกับ นพเกล้าทองธรรมมา (2563, น. 129) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ที่พบว่า โรงเรียนจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถพิเศษของนักเรียน จัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนที่หลากหลาย สถานศึกษาจัดตั้งงบประมาณเพื่อสนับสนุนกิจกรรมและควรจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ตรงความต้องการของนักเรียนและแนะแนวและส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมตามความถนัด

3. กลยุทธ์การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนบ้านคู(สหราษฎร์พัฒนาการ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขียงราย เขต 1

กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของบุญทรัพย์ นามเกษม (2558, น. 6) พบว่าข้อเสนอแนะด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาคือควรจัดการประชุมวางแผนแบบมีส่วนร่วม ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ในด้านการให้คำปรึกษา ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ ระหว่างบุคคล ครอบครัว ชุมชน และท้องถิ่น กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมการคัดกรองนักเรียนให้มีคุณภาพเพื่อการจัดกลุ่มและพัฒนานักเรียนอย่างเหมาะสม ทั้งนี้เป็นเพราะมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ กำหนดเกณฑ์อย่างชัดเจน และดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ ติดตามตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย

ที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับ กรรณสพร ผ่องมาศ (2561, น. 64) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษา การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดตราด จันทบุรี และระยอง ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอนด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักการดำเนินการและมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้องหรือบุคคลภายนอก กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพ ทุกภาคส่วน ทั้งนี้เพราะสถานศึกษามีกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนที่หลากหลาย และสอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน สอดคล้องกับ บุญยิ่ง พรหมจารีย์ (2560, น. 64) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ที่พบว่า แนวทางการพัฒนาด้านการส่งเสริมนักเรียน ครูควรมีการจัดกิจกรรมสอนซ่อมเสริม กิจกรรมที่เด็กมีความสนใจและถนัด เหมาะสมกับตนเอง กลยุทธ์ที่ 4 นิเทศ ติดตาม และ ประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เป็นระบบและต่อเนื่อง ทั้งนี้เป็นเพราะสถานศึกษาได้ดำเนินการ โดยมีการวางแผนและกำหนดบทบาทผู้ดำเนินงานไว้ชัดเจน มีครูที่ปรึกษาที่ปรึกษาโดยมีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

1. สถานศึกษาควรจัดให้มีการประชุมครูร่วมกับบุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อให้กลุ่มนักเรียนปกติและส่งเสริมกลุ่มพิเศษ หาแนวทางแก้ไขปัญหานักเรียนในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหาต่อไป
2. ผู้บริหารควรมีการเสริมสร้างขวัญและบำรุงขวัญของ ครูและบุคลากร เพื่อรักษาเสถียรภาพของผู้ปฏิบัติงานให้อยู่ในระดับสูงตามความต้องการ
3. หน่วยงานต้นสังกัด ผู้บริหาร ครูและบุคลากรควรระดมทรัพยากรจากทุกภาคส่วน เพื่อมาใช้ในการจัดหาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้และการบริหารจัดการอย่างพอเพียง

4. หน่วยงานต้นสังกัด ผู้บริหารควรศึกษาทำความเข้าใจรายละเอียดของแต่ละกลยุทธ์ เพื่อนำสู่การปฏิบัติมีการประชุมชี้แจงรายละเอียด ซึ่งจะนำกลยุทธ์มาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา มีส่วนร่วมจากครูและบุคลากรเพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการแก้ไขปัญหาและการติดตามนักเรียน โดยอาศัยความร่วมมือจากชุมชน และการเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนต่อไป

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากร หรือกระบวนการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

3. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารงานของสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ หรือปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา

4. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพครู บุคลากรในการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน โดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพต่อไป

รายการอ้างอิง

- กรรณสพร ฟ่องมาศ. (2561). การศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดตราด จันทบุรี และระยอง. (วิทยานิพนธ์ คุรุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี. จันทบุรี.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). คู่มือครูระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้วิกฤตสังคมเส้นทางสู่อาเซียน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2545). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี: บริษัทไทยร่มเกล้าจำกัด.

- แดนไพโร สีมาคม. (2564). กลยุทธ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. สกลนคร.
- เทิดศักดิ์ ชะยอง. (2562). การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านคอยคำ อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่. (การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. เชียงใหม่.
- นพเกล้า ทองธรรมมา. (2563). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. มหาสารคาม.
- นภาพร แสงนิล. (2561). กลยุทธ์การเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นพลโลกให้กับผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดน่าน. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- บัญญัติ ขานะ. (2558). ข้อเสนอเชิงยุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่าแสนภูวิทยาประชาต) ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (การศึกษานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. เชียงราย.
- บุญทรัพย์ นามเกษม. (2558). การศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขาดโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1-7. สิกขาวารสารศึกษาศาสตร์. นครราชสีมา
- บุญยัง พรหมจริย์. (2560). การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

ประทีป ทับโพน. (2563). กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนสังกัดเทศบาล. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ปทุมธานี.

ประภากรินทร์ วิเชียรสรรค์. (2565). แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของกลุ่มโรงเรียนเจดีย์หลวง - ท่าก้อ อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย. (การศึกษานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. เชียงราย.

ปริทรรศน์ พันธุ์บรรจง. (2545). TQM ภาควิชาปฏิบัติ: เทคนิคการแก้ปัญหาแบบ “สี่ยาม่า”. กรุงเทพมหานคร: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).

โรงเรียนบ้านดู่ (สหราษฎร์พัฒนาการ). (2564). โครงสร้างการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ้านดู่ (สหราษฎร์พัฒนาการ). เชียงราย: โรงเรียนฯ.

ฤทธิชัย ภู่อำวงศ์. (2563). แนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

วิราภรณ์ บุตรพรม. (2560). แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคามมหาสารคาม.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). เอกสารการนิเทศการใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชน. กรุงเทพมหานคร: กรุงเทพมหานคร.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

Deming, W.E. (1986). *Out of Crisis*. Boston: The Massachusetts Institute of Technology Center for Advance Engineering Study.